

ПЕРЕДМОВА

- 1 РОЗРОБЛЕНО І ВНЕСЕНО Державним проектно-конструкторським інститутом по машинах для промисловості будівельних матеріалів «Діпробудмашина» Мінмашпрому України
- 2 ЗАТВЕРДЖЕНО І ВВЕДЕНО В ДІЮ наказом Держстандарту України від 27 лютого 1996 р. № 81
- 3 ВВЕДЕНО ВПЕРШЕ
- 4 РОЗРОБНИКИ. М. М. М'ясников, О. М. Пенкісович, Р. І. Резнік, І. Ф. Булова

ЗМІСТ

- 1 Галузь використання
  - 2 Нормативні посилання
  - 3 Основні положення
  - 4 Каменевидобувне устаткування
  - 5 Каменеобробне устаткування
  - 6 Інструмент для каменевидобувного та каменеобробного устаткування
- Абетковий покажчик українських термінів
Абетковий покажчик російських термінів
Додаток А Загальні поняття

ДСТУ 3306—95

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

УСТАТКОВАННЯ КАМЕНЕВИДОБУВНЕ ТА КАМЕНЕОБРОБНЕ Терміни та визначення

ОБОРУДОВАНИЕ КАМНЕДОБЫВАЮЩЕЕ И КАМНЕОБРАБАТЫВАЮЩЕЕ Термины и определения

EQUIPMENT FOR STONE EXTRACTION AND PROCESSING Terms and definitions

Чинний від 1997—01-01

1 ГАЛУЗЬ ВИКОРИСТАННЯ

- 1.1 Цей стандарт установлює терміни та визначення понять у галузі машинобудування стосовно каменевидобувного та каменеобробного устаткування.
- 1.2 Терміни, регламентовані цим стандартом, є обов'язковими для використання у нормативній документації, довідковій та на-вчально-мвтодичній літературі, що належить до галузі каменевидобування та каменеоброблення, а також для робіт з стандартизації чи у разі виконання результатів цих робіт, включаючи програмні засоби для комп'ютерних систем.
- 1.3 Цей стандарт використовують разом з комплексом стандартів на каменевидобувне та каменеобробне устаткування, що розробляються для нормативного забезпечення розроблення, виготовлення, випробування та експлуатації цього устаткування в Україні.
- 1.4 Вимоги стандарту є чинними для використання в роботі підприємств, установ, організацій, що діють на території України, технічних комітетів з стандартизації, науково-технічних та інженерних товариств, міністерств (відомств).

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

- ДСТУ 2233—93 Інструменти різальні. Терміни та визначення
ДСТУ 2298—93 Верстати металорізальні. Терміни та визначення
ДСТУ 2486—94 Алмази та інструменти алмазні. Терміни та визначення

3 ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

3.1 Для кожного поняття встановлено один стандартизований термін.

3.2 Подані визначення можна в разі необхідності змінювати, вводячи до них похідні ознаки, розкриваючи значення використовуваних термінів, зазначаючи об'єкти, що входять до обсягу визначуваного поняття. Зміни не повинні порушувати обсягу і змісту понять, визначених у стандарті.

У випадках, коли в терміні містяться всі необхідні і достатні ознаки понять, замість їх визначення ставиться ризик.

3.3 У стандарті як довідкові подано терміни та визначення російською мовою.

Стандартизованих іншомовних термінів в цій галузі на цьому етапі не виявлено.

3.4 У стандарті наведено абеткові покажчики термінів українською та російською мовами.

3.5 Загальнотехнічні терміни та визначення, необхідні для кращого розуміння стандарту, наведено в додатку А.

3.6 Стандартизовані терміни набрано напівгрубим шрифтом.

4 КАМЕНЕВИДОБУВНЕ УСТАТКУВАННЯ

4.1 каменев и добу вне устатковання

Машини та установки для виконання операцій відокремлення монолітів та блоків природного каменю від масиву у відкритих кар'єрах або в підземних умовах (шахтах)

ru (камнедобывающее оборудование
Машини и установки для выполнения операций по отделению монолитов и блоков природного камня от массива в открытых карьерах или в подземных условиях (шахтах))

4.2 каменерізальна машина

Каменевидобувне устаткування для видобування природного каменю методом різання

ru (камнерезная машина
Каменедобывающее оборудование для добычи природного камня методом резания)

4.3 уступна каменерізальна машина

Каменерізальна машина, одна опора якої розташована на підшві, а друга — на покрівлі розроблюваного уступу

ru (уступная камнерезная машина
Камнерезная машина, одна опора которой расположена на подошве, а вторая — на кровле разрабатываемого уступа)

4.4 низькоуступна каменерізальна машина

Уступна каменерізальна машина для роботи з висотою уступу до 0,5 м

ru (низкоуступная камнерезная машина
Уступная камнерезная машина для работы с высотой уступа до 0,5 м)

4.5 високоуступна каменерізальна машина

Уступна каменерізальна машина для роботи з висотою уступу понад 0,5 м

ru (высокоуступная камнерезная машина
Уступная камнерезная машина для работы с высотой уступа свыше 0,5 м)

4.6 передуступна каменерізальна машина

Каменерізальна машина, опори якої розташовані на підшві розроблюваного уступу перед видобувним уступом

ru (предуступная камнерезная машина
Камнерезная машина, опоры которой расположены на подошве разрабатываемого уступа перед добываемым уступом)

4.7 надуступна каменерізальна машина

Каменерізальна машина, опори якої розташовані на покрівлі розроблюваного уступу

ru (надуступная камнерезная машина
Камнерезная машина, опоры которой расположены на кровле разрабатываемого уступа)

(операционная камнерезная машина
Камнерезная машина, выполняющая одну операцию)

(универсальная камнерезная машина
Камнерезная машина, последовательно выполняющая все операции по добыче блоков камня)

(специализированная камнерезная машина
Камнерезная машина, выполняющая только одну или две совмещенные по движению операции)

(камнерезная машина с дисковыми пилами)

(камнерезная машина с кольцевыми фрезами)

(баровая камнерезная машина)

(установка строчечного бурения шпуров
Камнедобывающее оборудование для направленного механизированного бурения ряда шпуров одним или несколькими бурильными инструментами)

(установка канатного пиления
Камнедобывающее оборудование для отделения монолита от массива, в котором режущим инструментом является канатная пила)

(установка алмазно-канатного пиления
Камнедобывающее оборудование для отделения монолита от массива и разделки его на блоки, в котором режущим инструментом является алмазно-канатная пила)

(гидроклиновое устройство
Камнедобывающее оборудование для откалывания монолита от массива или раскалывания монолита на блоки под действием гидромеханических нагрузок)

(газоструйная установка
Камнедобывающее оборудование для получения в массиве обнажающих щелей разрушением горной породы высокотемпературной струей газа под давлением)

(водоструйная установка
Камнедобывающее оборудование для добычи и обработки камня скоростной струей воды высокого давления)

(камнеобрабатывающее оборудование
Машины и механизмы для распиловки,
окантовки, фрезерования, полирования и
профильной обработки плит и изделий из
природного камня)

(камнераспиловочный станок

Камнеобрабатывающее оборудование для
распиловки природного камня на плиты,
бруски, заготовки, выполнения других
распиловочных операций)

(штрипсовый камнераспиловочный станок
Камнераспиловочный станок, режущим
инструментом которого являются гладкие и
перфорированные штрипсовые пилы,
совершающие возвратно-поступательное
движение).

ru (штрипсовый камнераспиловочный станок с
прямолинейным движением инструмента)

ru (штрипсовый камнераспиловочный станок с
маятниковым движением инструмента)

ru (штрипсовый камнераспиловочный станок
с комбинированным движением инструмента
Штрипсовый камнераспиловочный станок,
режущий инструмент которого движется по
ломаной линии)

А.6 пиленый блок

Блок, всі грані якого утворюються методом
пиляння

А.7 колотый блок

Блок, у якого принаймні одна грань утворена
методом спрямованого розколювання

А. 8 архітектурно-будівельний виріб

Плиты, бруски, профільні вироби,
виготовлювані з блоків природного каменю
чи безпосередньо з моноліту гірської породи,
що відповідають формою, фактурою та
іншими фі-зико-технічними показниками
вимогам чинної нормативної документації і
застосовуються для зовнішнього та
внутрішнього оздоблення будівель та споруд

ru (пиленый блок

Блок, все грани которого образуются методом
пиления)

ru (колотый блок

Блок, у которого хотя бы одна из граней
образована методом направленного раскола)

ru (архитектурно-строительное изделие

Плиты, бруски, профильные изделия,
изготавливаемые из блоков природного камня
или непосредственно из монолита горной
породы, отвечающие формой, фактурой и
другими физико-техническими показателями
требованиям действующей нормативной
документации и применяемые для наружной и
внутренней отделки зданий и сооружений)

<p>A.9 облицювальна плита Виріб, одержуваний розпилюванням блоків з природного каменю і призначений для облицювання елементів будівель та споруд, який відповідає формою, розмірами, фактурою та іншими показниками вимогам чинної нормативної документації</p>	<p>ru (облицовочная плита Изделие, получаемое распиливанием блоков из природного камня и предназначенное для облицовки элементов зданий и сооружений, отвечающее формой, размерами, фактурой и другими показателями требованиям действующей нормативной документации)</p>
<p>A. 10 оголювальна щілина Штучне вузьке довгасте заглиблення, зроблене в масиві для відокремлення моноліту природного каменю</p>	<p>ru (обнажающая щель Искусственная узкая продолговатая выработка, выполненная в массиве для отделения монолита природного камня)</p>
<p>A. 11 міцність природного каменю Властивість каменю чинити опір руйнуванню від дії зовнішніх навантажень</p>	<p>ru (прочность природного камня Свойство камня сопротивляться разрушению под действием внешних нагрузок)</p>
<p>A. 12 границя міцності природного каменю на стиснення Величина зовнішнього руйнівального стискувального навантаження, віднесена до одиниці площі перерізу каменю</p>	<p>ru (предел прочности природного камня на сжатие Величина внешней разрушающей сжимающей нагрузки, отнесенная к единице площади сечения камня)</p>
<p>A. 13 оброблюваність природного каменю Здатність каменю піддаватися дії інструментів для надання йому заданої форми та фактури</p>	<p>ru (обрабатываемость природного камня Способность камня поддаваться воздействию инструментов для придания ему заданной формы и фактуры)</p>
<p>A. 14 пасивування блока природного каменю Оброблення граней блока каменеобробним інструментом з метою надання блоку форми, близької до прямокутного паралелепіпеда, та отримання необхідних розмірів</p>	<p>ru (пассивирование блока природного камня Обработка граней блока каменеобрабатывающим инструментом с целью придания блоку формы, близкой к прямоугольному параллелепипеду, и получения необходимых размеров)</p>
<p>A. 15 буріння Процес штучного утворення заглиблення невеликого круглого перерізу в масиві чи моноліті природного каменю</p>	<p>ru (бурение Процесс искусственного образования выработки небольшого круглого сечения в массиве или монолите природного камня)</p>
<p>A. 16 шліфування Процес оброблення поверхні виробів з природного каменю абразивними інструментами з метою отримання нерівності рельєфу висотою до 0,5 мм</p>	<p>ru (шлифование Процесс обработки поверхности изделий из природного камня абразивными инструментами с получением неровности рельефа высотой до 0,5 мм)</p>
<p>A. 17 полірування Процес оброблення поверхні виробів з природного каменю абразивними інструментами з метою отримання поверхні з дзеркальним блиском без слідів оброблення, що залишилися після попередньої операції</p>	<p>ru (полирование Процесс обработки поверхности изделий из природного камня абразивными инструментами для получения поверхности с зеркальным блеском без следов обработки, оставшихся после предыдущей операции)</p>

А. 18 бучардування

Процес точкового оброблення поверхні виробів з природного каменю ударним способом з метою отримання рівномірно-шорсткої поверхні з нерівностями рельєфу висотою до 5 мм

А. 19 абразивний матеріал

Високотверді породи, природні та штучні матеріали, шріт, застосовувані для оброблення природного каменю

А.20 шріт

Абразивний матеріал у вигляді чавунних та сталевих круглих чи багатогранних виробів діаметром від 0,8 до 1,2 мм

А.21 різальний елемент

Частина різального інструмента, виконана з твердосплавного, алмазного, алмазно-твердосплавного матеріалу, що безпосередньо контактує з оброблюваною поверхнею

ru (бучардирование

Процесе точечной обработки поверхности изделий из природного камня ударным способом для получения равномерно-шероховатой поверхности с неровностями рельефа высотой до 5 мм)

ru (абразивный материал

Высокотвердые породы, природные и искусственные материалы, дробь, применяемые для обработки природного камня)

ru (дробь

Абразивный материал в виде чугунных и стальных круглых или многогранных изделий диаметром от 0,8 до 1,2 мм)

ru (режущий элемент

Часть режущего инструмента, выполненная из твердосплавного, алмазного, алмазно-твердосплавного материала, непосредственно контактирующая с обрабатываемой поверхностью)

Ключові слова: терміни та визначення, каменевидобувне устаткування, каменеобробне устаткування, каменеобробний інструмент, різальний інструмент